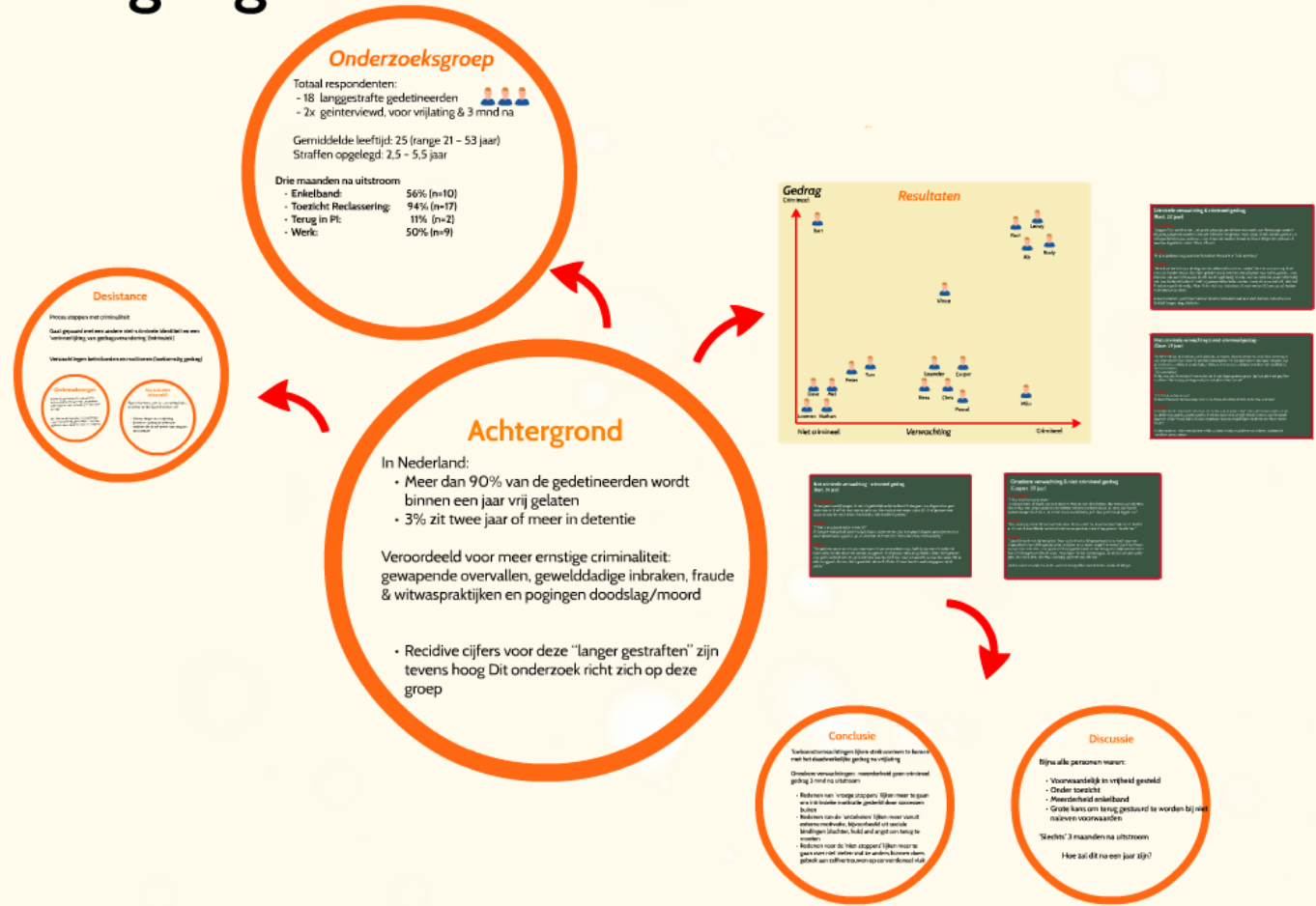

'Het rechte pad' Door de ogen van langer gestrafte gedetineerden

Jennifer Doekhie

Paul Nieuwbeerta

Anja Dirkzwager

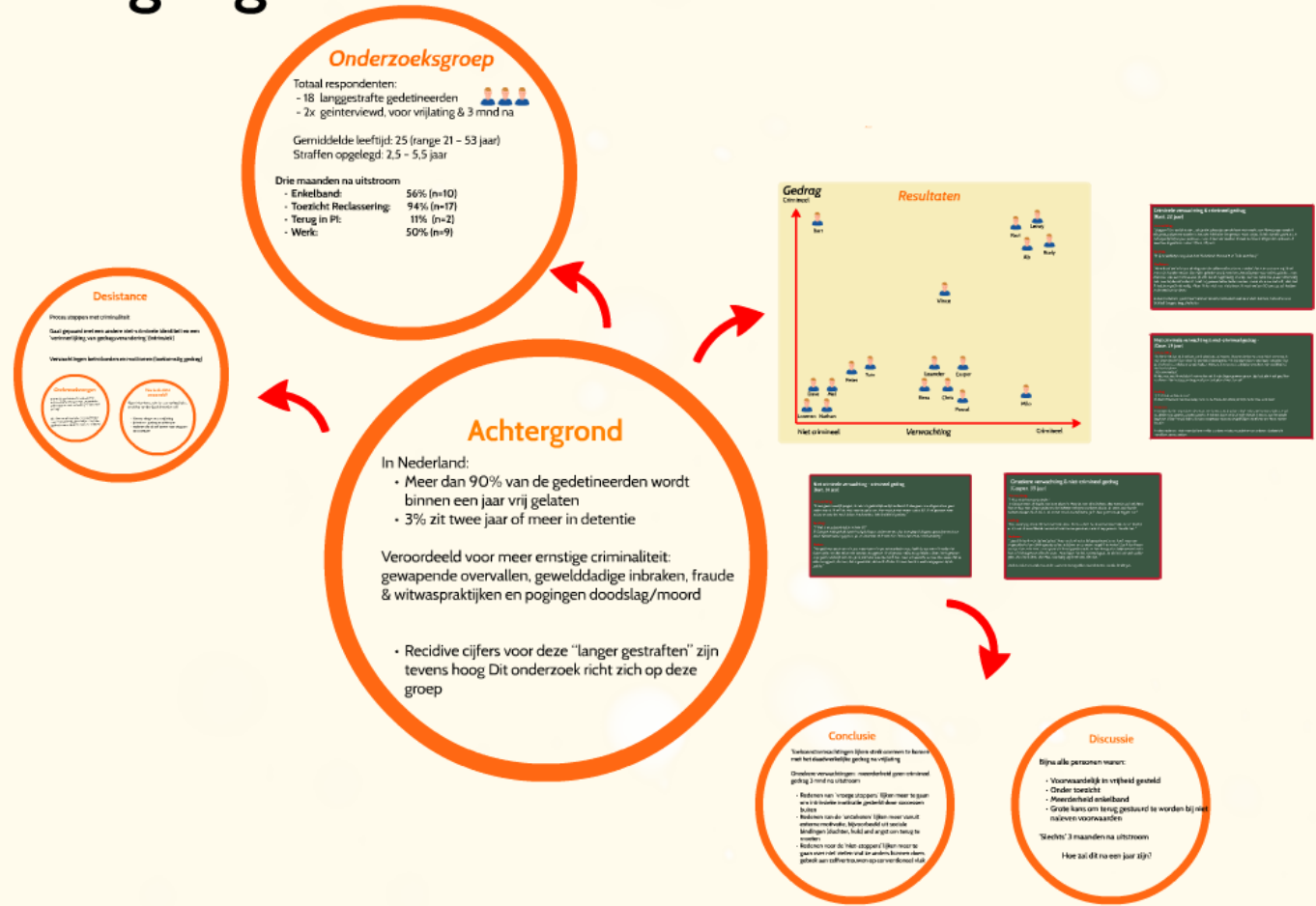

'Het rechte pad' Door de ogen van langer gestrafte gedetineerden

Jennifer Doekhie

Paul Nieuwbeerta

Anja Dirkzwager

Achtergrond

In Nederland:

- Meer dan 90% van de gedetineerden wordt binnen een jaar vrij gelaten
- 3% zit twee jaar of meer in detentie

Veroordeeld voor meer ernstige criminaliteit:
gewapende overvallen, gewelddadige inbraken, fraude & witwaspraktijken en pogingen doodslag/moord

- Recidive cijfers voor deze “langer gestraften” zijn tevens hoog Dit onderzoek richt zich op deze groep

Niet crimineel ver
(Bart, 31 jaar)

Verwachting

"Ik ben geen moeilijk jonger
reden voor is. Ik wil hier ni
buiten en aan het werk, le

Gevoel

"J' Wat is er gebeurd dat je
R: Gewoon ruzie gehad. ta
taser. Stroomstoten gegev

Probleem

"Het geld was eerst van m
lopen stelen en dat zal ze
mijn geld. makkelijk zat. D
alles teruggeeft, dus nou, o
politie."

Desistance

Proces stoppen met criminaliteit

Gaat gepaard met een andere niet-criminele identiteit en een 'verinnerlijking van gedragsverandering' (intrinsiek)

Verwachtingen beïnvloeden en motiveren (toekomstig gedrag)

Onderzoeksvragen

- 1) Wat zijn aan het eind van de straf de toekomstverwachtingen van langgestrafte gedetineerden met betrekking tot crimineel gedrag?
- 2) In hoeverre komen deze verwachtingen overeen met het daadwerkelijke (criminele) gedrag in de eerste 3 maanden na vrijlating?

Hoe is de data verzameld?

Open interviews, ruimte voor verhaal, tekst en uitleg van (ex-)gedetineerden zelf

- Verwachtingen voor vrijlating
- (crimineel) gedrag na uitstroom
- redenen die zij zelf geven voor stoppen op doorgaan

Onderzoeksvragen

- 1) Wat zijn aan het eind van de straf de toekomstverwachtingen van langgestrafte gedetineerden met betrekking tot crimineel gedrag?
- 2) In hoeverre komen deze verwachtingen overeen met het daadwerkelijke (criminele) gedrag in de eerste 3 maanden na vrijlating?

Hoe is de data verzameld?

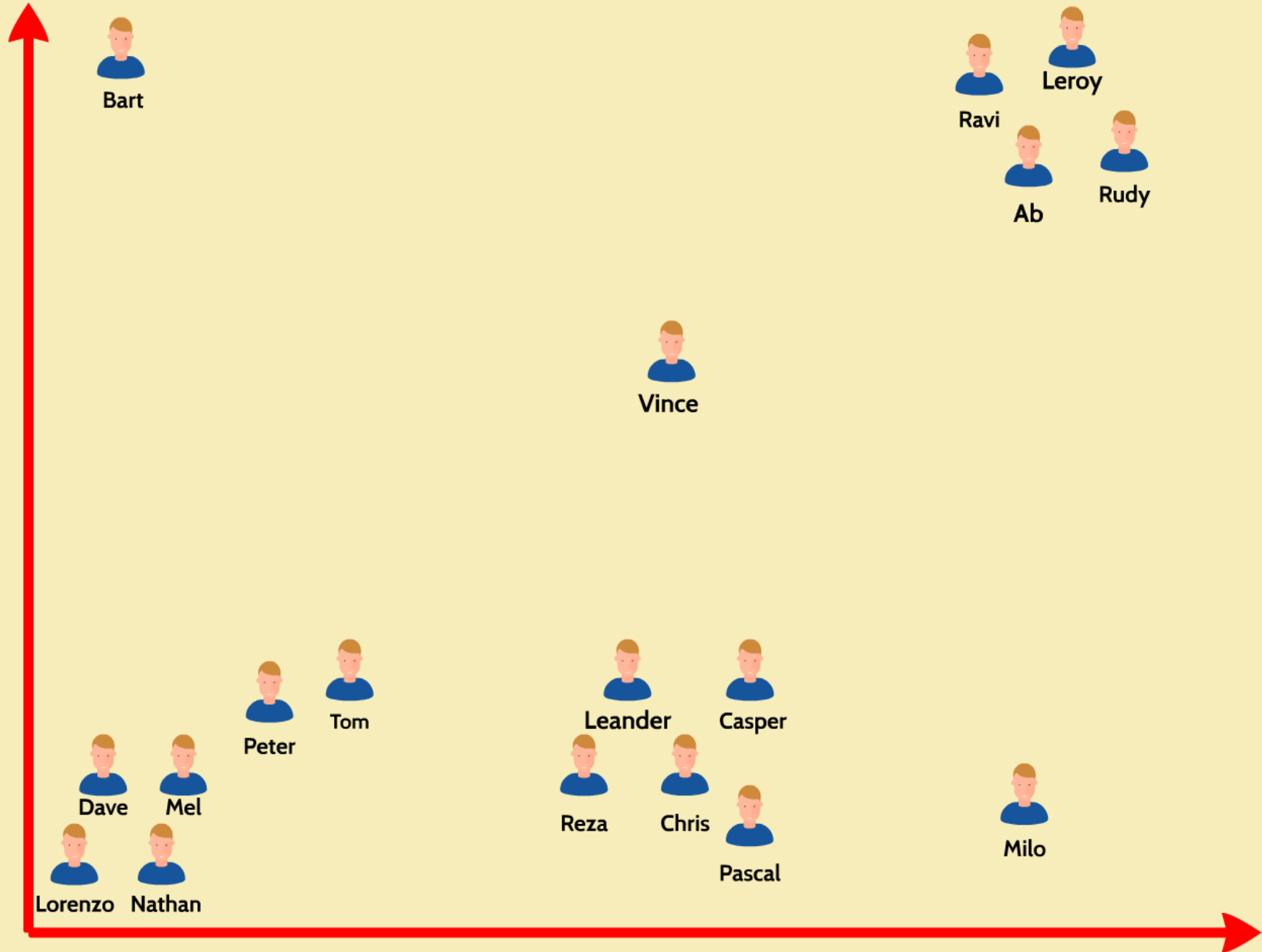
Open interviews, ruimte voor verhaal, tekst en uitleg van (ex-)gedetineerden zelf

- Verwachtingen voor vrijlating
- (crimineel) gedrag na uitstroom
- redenen die zij zelf geven voor stoppen op doorgaan

Gedrag

Crimineel

Resultaten

Criminele verwachting & crimineel gedrag (Ravi, 23 jaar)

Verwachting:

“Stoppen? Om eerlijk te zijn.....als je dat zakcentje aan de kant niet maakt, een kleine jongen zoals ik die groot probeert te worden in iets wits. We halen het gewoon nooit netjes, ik heb niet alle papieren, ik heb eigenlijk bijna geen papieren, maar ik ben wel creatief. Ik weet wel hoe ik dingen kan oplossen. Ik weet hoe ik geld kan maken.” (Ravi, 23 jaar)

Gedrag:

"Ik rij nu pakketjes weg door heel Nederland. Meestal 6 of 7 kilo wiet/hasj."

Redenen:

“Maar ik wil wel echt aan de slag, niet als vakkenvuller of in een winkel, dat is te saai voor mij. Ik wil met mijn handen werken. Een tijdje geleden was ik naar het uitzendbureau voor vuilnis ophalen, maar daarvoor was een VOG vereist. Ja, dat wordt nogal lastig. Ik snap ook niet waarvoor je een VOG nodig heb voor bij de vuilnisdienst. Laat mij gewoon lekker buiten werken, maar als je me niet wilt, dan niet. Ik heb jouw geld niet nodig. Maar ik kan niet met niets leven, ik moet wel een 50 euro op zak hebben in de week om te leven.

Andere redenen: geen baan kunnen vinden, niet weten wat ze anders kunnen, behoefte voor zichzelf zorgen, laag strafrisico

Niet criminele verwachting & niet-crimineel gedrag - (Dave, 24 jaar)

Verwachting:

“R: Het is niet dat als ik vrij ben, dat ik denk van, lol, feesten. Ik zat te denken van, wat heb ik tot nu toe in mijn leven bereikt? Geen klote! En wat heb ik altijd gedaan? Ik heb altijd alleen maar lopen rotzooien. Dus ja, ik wil toch een diploma op zak hebben. Want ja, ik moet wel iets hebben waardoor mijn strafblad mij niet kan hinderen.

I: En criminaliteit?

R: Nee, nee, nee. Ik vind dat ik met werken, als ik mijn dingen gewoon op een rijtje heb, dat ik zelf goed kan verdienen. Dan heb je geen drugs nodig om te dealen of wat dan ook.”

Gedrag:

“J: Criminele activiteiten nu?

R: Nee!!! Helemaal niet mee bezig, maar in de PI was dat allang uit mijn hoofd. Nee, echt niets!

Redenen:

Voor mijn dochter moet ik m'n leven op orde hebben. En ik wil niet altijd achterom hoeven te kijken. Ik wil nu alleen maar groeien, groeien, groeien. Ik heb een baan en ik wil mijn rijbewijs halen en aan een studie beginnen. Ik kan het ook halen, ik moet me gewoon focussen en geld blijven verdienen om dat te kunnen betalen.

Andere redenen: niet meer dat leven willen, andere missie, waardering van anderen, doelgericht handelen, succes buiten.

Onzekere verwachting & niet-crimineel gedrag (Casper, 35 jaar)

Verwachting:

"I: Hoe zie je het voor je straks?"

R: Gewoon weer, de legale manier te doen he. Maar ja, met drie kinderen, dan weet je toch wel dat er hier en daar wat dingen gebeuren, die iedereen wel eens overkomt, dus ja.. Je weet nooit hoe de toekomst loopt. Als er iets is, als er wat moois voorbij komt, ga ik daar geen nee op zeggen, nee."

Gedrag:

"Nee, voorlopig doe ik effe helemaal niks meer. En misschien doe ik wel helemaal niks meer! Tuurlijk, er zijn ook al verschillende mensen al naar me toe gekomen, maar ik zeg gewoon.. Nu effe niet. "

Redenen:

" Eigenlijk heb ik mijn tijd wel gehad. Maar nu sta ik natuurlijk geregistreerd, en er hoeft maar een vingerafdruk of een DNA-spoortje achter te blijven, en ze weten me gelijk te vinden! Dus ik kan kiezen voor ja doen en het risico is zo groot dat ik wel gepakt wordt, en dan alsnog alles kwijtraak zoals mijn huis, of ik doe gewoon effe niks meer.. Moet kijken hoe het met werk gaat.. Ja, als het met werk sneller gaat, dan heb ik liever dat. Maar voorlopig zeg ik effe nee, effe niet.. "

Andere redenen: onder toezicht staan, niet terug willen naar detentie, sociale bindingen.

Niet criminele verwachting - crimineel gedrag (Bart, 31 jaar)

Verwachting:

"Ik ben geen moeilijk jongen, ik heb m'n geld altijd eerlijk verdiend. Ik doe geen rare dingen als er geen reden voor is. Ik wil hier niet meer terugkomen, hier moet je niet wezen natuurlijk. Ik wil gewoon naar buiten en aan het werk, lekker hard werken, heb ik altijd al gedaan."

Gedrag:

"J: Wat is er gebeurd dat je nu hier zit?"

R: Gewoon ruzie gehad, tante had geld lopen stelen van me, dus toen ging ik diegene opzoeken, met een taser. Stroomstoten gegeven, ja, en daarvoor zit ik nou hier. Dat is dan zware mishandeling."

Reden:

"Het geld was eerst van m'n pa, maar toen m'n pa net overleden was, heeft de zus van m'n vader het lopen stelen en dat zal ze niet zomaar teruggeven. Ik wil gewoon alles terug hebben, klaar, het is gewoon mijn geld, makkelijk zat. Dus ja, ik pak haar eventjes hard aan. Toen schreeuwde ze meerdere keren dat ze alles teruggeeft, dus nou, dat is goed dan, dat zei ik d'r dus. En toen heb ik mezelf aangegeven bij de politie."

Conclusie

Toekomstverwachtingen lijken sterk overeen te komen met het daadwerkelijke gedrag na vrijlating

Onzekere verwachtingen: meerderheid geen crimineel gedrag 3 mnd na uitstroom

- Redenen van 'vroegge stoppers' lijken meer te gaan om intrinsieke motivatie gesterkt door successen buiten
- Redenen van de 'onzekeren' lijken meer vanuit externe motivatie, bijvoorbeeld uit sociale bindingen (dochter, huis) and angst om terug te moeten
- Redenen voor de 'niet-stoppers' lijken meer te gaan over niet weten wat ze anders kunnen doen, gebrek aan zelfvertrouwen op conventioneel vlak

Discussie

Bijna alle personen waren:

- **Voorwaardelijk in vrijheid gesteld**
- **Onder toezicht**
- **Meerderheid enkelband**
- **Grote kans om terug gestuurd te worden bij niet naleven voorwaarden**

'Slechts' 3 maanden na uitstroom

Hoe zal dit na een jaar zijn?

'Het rechte pad' Door de ogen van langer gestrafte gedetineerden

Jennifer Doekhie

Paul Nieuwbeerta

Anja Dirkzwager

